

Матеріально-фінансове забезпечення судової влади

Незавершеність судової реформи обумовила низку розбіжностей і протиріч у важливій сфері організаційного, фінансового і матеріально-технічного забезпечення судів і суддів. Досі належним чином не виконується конституційне положення щодо державного забезпечення фінансування та відповідних умов для функціонування судів і діяльності суддів. У той же час умови роботи суду, порядок їхнього забезпечення ставлять суддю у залежність від інших структур, що може вплинути і впливає на кінцеві результати розгляду судової справи. З огляду на це у незалежному, неупередженому правосудді має бути зацікавлене насамперед усе наше суспільство, кожний громадян, які повинні бути впевнені, що хто б не порушив їхні права, останні будуть захищені у суді, де буде прийнято справедливе, неупереджене рішення.

Ситуація, коли організаційне, фінансове і матеріально-технічне забезпечення загальних судів здійснюють Міністерство юстиції, Вищий арбітражний і Верховний суди, не конструктивна. Суди загальної юрисдикції (крім арбітражних судів і Верховного Суду) в організаційних питаннях діяльності повністю залежать від органів виконавчої влади на місцях, на які покладено організаційне забезпечення судової діяльності. У ст. 19 чинного Закону про судоустрій передбачено, що організаційне забезпечення діяльності Верховного Суду Республіки Крим, обласних, Київського і Севастопольського міських, міжобласного, районних (міських), міжрайонних (окружних) судів, військових судів регіонів, Військово-Морських сил і гарнізонів здійснюється Міністерством юстиції України — органом виконавчої влади держави. Саме виконавча влада сьогодні здійснює для судів добір суддівських кадрів, підвищує їхню кваліфікацію та проводить перепідготовку, розв'язує питання щодо змін у мережі судів та їхньому штаті, здійснює матеріально-технічне забезпечення судів України та вирішує організаційні питання.

Протягом 2003–2007 рр. видатки держбюджету на потреби судових інституцій збільшилися майже в 4 рази: з 344,8 млн грн до 1376,6 млн грн. Проте, незважаючи на збільшення фінансування, держбюджет 2007 р. задовольняє потреби судової системи на 50,2% від необхідних коштів.

Фінансовим нонсенсом можна вважати і той факт, що лівова частка цих коштів (75–85%) іде на заробітну плату суддів, довічне утримання та інші соціальні виплати, і лише 10–15% спрямовується безпосередньо на всі видатки розвитку — забезпечення діяльності суду, ремонтні роботи, будівництво тощо. Незадовільним залишається стан матеріально-технічного та інформаційно-методичного забезпечення судів, що негативно впливає на ефективність здійснення правосуддя. Маємо також і досить відчутну диференціацію щодо матеріально-технічного забезпечення, наприклад, інформаційне забезпечення судів значною мірою залежить від інстанції та географічного розташування.